

ХАРКІВСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ХАРКІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОНСОРЦІУМ

doi: 10.34213/mnkongr.2021

**ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ
XXI СТОЛІТТЯ:
ПОГЛЯД У МАЙБУТНЄ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ
XXI МІЖНАРОДНОГО
НАУКОВОГО КОНГРЕСУ**

doi: 10.34213/mnkongr.2021

**PUBLIC ADMINISTRATION
OF THE XXIst CENTURY:
LOOKING INTO THE FUTURE**

**COLLECTED THESES
OF THE XXIth INTERNATIONAL
SCIENTIFIC CONGRESS**

Харків
Видавництво *ХарPI НАДУ*
“**Марієт**”
2021

Видано за рішенням Вченої ради Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, протокол №4/276-3 від 19 березня 2021 р.

Редколегія: *Л. О. Белова*, д.соц.н., проф., заслужений працівник освіти України, директор ХарРІ НАДУ, президент ГО “Харківський університетський консорціум” (голов. редактор); *Л. В. Карамішев*, д.держ.упр., проф., перший заступник директора ХарРІ НАДУ (відп. редактор); *В. Ф. Золотарьов*, к.е.н., проф., заступник директора ХарРІ НАДУ з короткотермінового підвищення кваліфікації; *А. О. Кузнецов*, к.держ.упр., доц., начальник відділу з координації наукової роботи та докторантури ХарРІ НАДУ (відп. секретар); *О. Ю. Амосов*, д.е.н., проф., заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри економічної теорії та фінансів ХарРІ НАДУ; *Л. Ю. Величко*, д.ю.н., доц., завідувач кафедри права та європейської інтеграції ХарРІ НАДУ; *В. Б. Дзюндзюк*, д.держ.упр., проф., завідувач кафедри політології та філософії ХарРІ НАДУ; *В. П. Єлагін*, д.держ.упр., проф., завідувач кафедри соціальної і гуманітарної політики ХарРІ НАДУ; *Ю. О. Куц*, д.держ.упр., проф., завідувач кафедри регіонального розвитку та місцевого самоврядування ХарРІ НАДУ; *М. А. Латинін*, д.держ.упр., проф., завідувач кафедри економічної політики та менеджменту ХарРІ НАДУ; *В. М. Мартиненко*, д.держ.упр., проф., завідувач кафедри державного управління ХарРІ НАДУ; *О. В. Орлов*, д.держ.упр., проф., завідувач кафедри інформаційних технологій і систем управління ХарРІ НАДУ; *П. О. Редін*, к.філол.н., доц., заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри української мови ХарРІ НАДУ; *Н. В. Статівка*, д.держ.упр., проф., завідувач кафедри управління персоналом і економіки праці ХарРІ НАДУ; *К. С. Вацьковські*, д.е.н., проф., завідувач кафедри інформатичних систем Варшавського технологічного університету “Варшавська політехніка” (Польща); *В. М. Шур*, к.пед.н., доц., завідувач кафедри іноземних мов ХарРІ НАДУ; *І. Б. Лутовінова*, заступник начальника відділу комунікацій і міжнародного співробітництва ХарРІ НАДУ.

П88 Публічне управління XXI століття: погляд у майбутнє : зб. тез XXI Міжнар. наук. конгресу. – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ “Magіstr”, 2021. – 544 с. (doi: 10.34213/mnkongr.2021)
ISBN 978-966-390-125-2.

У збірнику тез наукових доповідей, представлених до XXI Міжнародного наукового конгресу “Публічне управління XXI ст.: погляд у майбутнє”, висвітлено актуальні питання управління персоналом в умовах формування та розвитку системи публічного управління в Україні, розвитку регіонального управління та місцевого самоврядування на принципах децентралізації владних відносин, економічної політики держави, нові виміри в реалізації соціальної та гуманітарної політики держави, висвітлено роль цифрових технологій інформаційного суспільства і електронного урядування, а також правові проблеми сьогодення у безпеці людини, суспільства, держави.

ISBN 978-966-390-125-2

УДК 351/354

© Харківський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України, 2021

ЗМІСТ

УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ	14
<i>Белова Людмила Олександрівна</i> . Ключові аспекти розвитку інституту місцевого самоврядування в Україні	14
<i>Карамішев Дмитро Васильович</i> . Аналітичні інструменти управління суспільним розвитком в контексті Global Governance	17
<i>Газарян Світлана Вікторівна</i> . Сучасні світові акценти публічного управління – наука, освіта, професія	20
<i>Древаль Юрій Дмитрович</i> . Сутність та особливості сучасного стану державного управління охороною праці	25
<i>Коротич Олена Борисівна</i> . Розвиток системи публічного управління в умовах децентралізації	30
<i>Лазор Оксана Дмитрівна, Лазор Олег Ярославович, Яременко Олександр Іванович</i> . Електронна публічна адміністрація: рефлексії для роздумів	33
<i>Мартиненко Василь Миколайович</i> . Про догматичний характер становлення та розвитку наукової парадигми державного управління в Україні	38
<i>Орлов Микола Михайлович</i> . Концепція удосконалення механізму надання публічних послуг на місцевому рівні в Україні	41
<i>Попов Сергій Афанасійович, Вошко Інна Василівна</i> . Механізм управління медичною політикою в просторі України	44
<i>Боковикова Юлія Володимирівна, Проскурня Олександр Олександрович</i> . Партисипативність як елемент взаємодії системи публічного управління та громадянського суспільства в Україні	47
<i>Гончаренко Марина Василівна, Чисневич Тетяна Миколаївна</i> . Світові тенденції розвитку державного фінансового забезпечення освіти та їх вплив на систему публічних фінансів України	49
<i>Грабовський Вячеслав Альбертович</i> . Стратегічне управління в умовах пандемії COVID-19	53
<i>Золотарьов Володимир Федорович</i> . Сучасні аспекти удосконалення професійної компетентності державних службовців в умовах розвитку системи публічного управління	56

<i>Кирий Сергій Леонідович.</i> Публічний контроль як явище та функція публічного управління	59
<i>Кравченко Юлія Петрівна.</i> Внутрішній контроль в закладах вищої освіти сфери цивільного захисту в умовах пандемії COVID-19	62
<i>Михайловська Олена Василівна, Шестаковська Тетяна Леонідівна.</i> Актуальні питання комунікаційної взаємодії в системі публічного управління	66
<i>Набока Людмила Віталіївна.</i> Трансформація державно-управлінських відносин у системі публічного управління на місцевому рівні	68
<i>Олешко Олексій Миколайович.</i> Дискреційні повноваження публічних службовців та конфлікт інтересів	72
<i>Падафет Юлія Геннадіївна.</i> Зв'язок організаційної культури державної служби та формування її престижу	75
<i>Пятківський Роман Олександрович.</i> Громадянськість як цінний атрибут особистості публічного службовця	78
<i>Хащина Христина Олександрівна.</i> Розвиток системи публічного управління на сучасному етапі державного будівництва в Україні	81
<i>Шаульська Галина Миколаївна.</i> Центральні органи виконавчої влади: проблеми і перспективи розвитку	84
<i>Васильковський Олександр Тимофійович.</i> Стратегія розвитку держави і її вплив на виникнення політико-управлінських конфліктів	87
<i>Воропай Любов Анатоліївна.</i> Теоретико-прикладні аспекти формування окремих механізмів соціального захисту учасників АТО	89
<i>Гордієнко Євгенія Петрівна.</i> Розвиток соціального партнерства у сфері соціального захисту учасників бойових дій	92
<i>Єр'оміна Олена Вячеславівна.</i> Концептуальні підходи до розуміння природи державно-приватного партнерства	94
<i>Єфімов Юрій Вікторович.</i> Актуальні питання здійснення державного екологічного нагляду (контролю) лісів та природно-заповідного фонду Харківської області	98
<i>Заяць Ольга Ігорівна.</i> Обґрунтування необхідності побудови структурно-логічної схеми керівних документів державної антикорупційної політики України	101
<i>Камінська Валентина Валентинівна.</i> Особливості державного управління у сфері фізичної культури та спорту	105
<i>Костенніков Дмитро Михайлович.</i> Актуальні проблеми оцінки ефективності державної політики у сфері імміграції	111

<i>Курило Дмитро Сергійович. Розвиток стилів керівництва в правоохоронних органах</i>	114
<i>Лукавенко Юрій Петрович. Інституційні фактори розвитку регіону</i>	117
<i>Манець Світлана Вячеславівна. Основні напрями реалізації державної міграційної політики в Україні в умовах виходу з пандемії</i>	120
<i>Матвеев Артем Володимирович. Щодо проблеми лідерства в новоутворених територіальних громадах</i>	122
<i>Мережко Сергій Іванович. До питання визначення поняття “корупція”</i>	125
<i>Нурієв Еміл Аллахверді огли. Міжнародний досвід і проблеми розвитку “розумних міст”</i>	130
<i>Павлов Єгор Олегович. Формування комплексного правового механізму гарантування місцевого самоврядування</i>	133
<i>Плакса Віра Іванівна. Становлення та перспективи розвитку взаємодії суб’єктів законодавчої ініціативи з органами судової влади в Україні</i>	136
<i>Рибалко Костянтин Валерійович. Про поняття “публічне управління землями сільськогосподарського призначення”</i>	139
<i>Токарчук Дар’я Михайлівна. Управління проектами: сутність та необхідність впровадження у публічному адмініструванні</i>	142
<i>Фесенко Вікторія Олександрівна. Методи мінімізації кадрових ризиків в органах місцевого самоврядування України</i>	144
<i>Чепеленко Аліна Андріївна. Міжнародна технічна допомога як форма реалізації публічного управління в органах місцевого самоврядування в Україні в умовах децентралізації</i>	147
<i>Цубенко Дар’я Володимирівна. Публічна дипломатія як механізм реалізації стратегічних комунікацій системи публічного управління в Україні</i>	151

АКАДЕМІЧНА ВІДПОВІДЬ НА ГІБРИДНІ ЗАГРОЗИ

<i>Живило Ірина Олександрівна, Орлов Олександр Валентинович. Пандемія COVID-19 як ще один фронт інформаційної війни або статистичні виміри у протидії гібридним загрозам</i>	155
<i>Котух Євген Володимирович. Щодо питання реалізації національних стратегій кібербезпеки</i>	162
<i>Грановський Микола Володимирович. Стратегія Європейського Союзу у галузі безпеки – нова екосистема безпеки</i>	166

<i>Данилов Юрій Сергійович. Удосконалення організаційно-правового забезпечення державної інформаційної політики в сучасних умовах</i>	169
<i>Дворянов Віктор Петрович. Гібридна війна в умовах глобалізації</i>	171
<i>Євтушенко Антон Сергійович. Феномен корупції у публічному управлінні</i>	175
<i>Запорожченко Руслан Олександрович. Популізм, суверенізм, антиглобалізм та інші “ізмами”: до питання академічного (пере)осмислення гібридних загроз</i>	178
<i>Ігнатенко Ліна Юрївна. Субсидіарність як архетип європейської співдружності</i>	182
<i>Панчішиний Сергій Анатолійович. Сучасні особливості управління розвитком великого міста</i>	186
<i>Плюхін Максим Сергійович. Важливість ефективних комунікацій в органах публічної влади</i>	188
<i>Ушакова Марія Володимирівна. Лабораторії політики як інструмент формування та реалізації політики розвитку людського потенціалу</i>	192
<i>Фельдштейн Ігор Аркадійович. Державно-приватне партнерство в системі публічного управління</i>	194
<i>Шабельнік Ганна Олександрівна. Подолання опору змінам при переході до проектно-орієнтованого управління в органах влади</i> ...	197

ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА У ВИМІРАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДНИХ ВІДНОСИН

<i>Куц Юрій Олексійович, Сергеева Олена Юрївна. Базові визначення щодо публічно-управлінської класифікації “розумного міста”</i>	201
<i>Мамонова Валентина Василівна, Монахова Лариса Семенівна. Підвищення енергоефективності у громадах: впровадження енергетичного менеджменту</i>	204
<i>Кравченко Сергій Григорович. Сучасні тренди державної політики розвитку урбанізованих територій: децентралізація громадам чи освоєння позаземного простору</i>	207
<i>Орел Юрій Леонідович, Попов Олександр Володимирович. Досвід Харківської області у впровадженні засад проектно-орієнтованого управління</i>	210
<i>Сергеева Людмила Миколаївна, Стаценко Джамал Русланович, Чубенко Дмитро Анатолійович. Проблемні питання правового регулювання забезпечення безпеки життєдіяльності на місцевому рівні</i>	214

<i>Ситнік Світлана Петрівна. Аспекти реалізації регіональної сімейної політики об'єднаних територіальних громад</i>	217
<i>Жидков Костянтин Сергійович. Спроможні територіальні громади як чинник сталого розвитку</i>	221
<i>Малишева Оксана Василівна. Місце інститутів публічної влади у регулюванні регіонального розвитку</i>	223
<i>Оробей Віктор Вікторович. Розбудова соціальної інфраструктури сільських територій в умовах формування спроможних територіальних громад</i>	226
<i>Паздніков Богдан Олегович. Управління регіональним розвитком: сутнісні характеристики</i>	229
<i>Пуль Світлана Сергіївна. Особливості забезпечення повноважень територіальних громад щодо управління майном закладів загальної середньої освіти</i>	232
<i>Сластін Олександр Петрович. Механізми державного управління в умовах децентралізації влади в Україні</i>	235
<i>Чернобай Олег Олександрович. Формування безбар'єрного простору територіальної громади</i>	237

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ЗАСАДИ СОЦІОГУМАНІТАРНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ ..241

<i>Андрюс Стасюкінас, Ауштра Шукветене, Юстінас Сталюнас. Розвиток молодіжної волонтерської діяльності: взаємодія держави, організацій і молоді</i>	241
<i>(Stasiukynas, Andrius, Šukvietienė, Aušra, Staliūnas, Justinas. Development of youth volunteering: interaction between the state, organization and youth)</i>	241
<i>Корженко Володимир Васильович, Козирева Наталія Вікторівна. Філософія в системі гуманітарної складової вищої освіти в Україні</i>	244
<i>Сичова Вікторія Вікторівна. Реалізація політики кризового реагування на пандемію COVID-19 в Україні</i>	247
<i>Афанасьєва Юлія Віталіївна. Соціальний захист сімей з дітьми під час пандемії: проблеми та наслідки</i>	251
<i>Гаєвая Олександра Валентинівна. Генеза та розвиток системи пенсійного забезпечення в Європі</i>	253
<i>Гамова Ганна Іванівна, [Загребельна Лариса Семенівна]. Акмеологічні підходи до оптимізації комунікативної й мовної компетенції публічних управлінців</i>	257
<i>Коваленко Наталія Володимирівна. Послуги сучасної “сервісної держави”</i>	260

<i>Надточій Алла Олександрівна, Смаглюк Анна Андріївна.</i> Соціальні наслідки четвертої промислової революції: виклики для держав	264
<i>Редін Петро Олексійович, Терещенко Василь Миколайович.</i> Іспит на визначення рівня володіння державною мовою претендентами на посади державної служби: аналіз інструмента оцінювання ...	268
<i>Садовська Ліна Миколаївна.</i> Інституціональні засади розвитку громадянських компетентностей на місцевому рівні	272
<i>Безбородова Олена Леонідівна.</i> Застосування позитивних дій як напрям гендерної політики в Українім	275
<i>Биковець Кристина Юріївна.</i> Роль і значення соціального підприємництва для суспільного розвитку	278
<i>Власенко Наталія Олександрівна.</i> Трансформаційні процеси в сфері надання соціальних послуг в умовах пандемії	280
<i>Гаврашенко Аліна Андріївна.</i> Культурна спадщина як об'єкт публічного управління	284
<i>Кирпале Аліна Василівна.</i> Особливості інституційного забезпечення функціонування системи неперервної освіти в Україні	287
<i>Косухіна Ксенія Валеріївна.</i> Громадська ініціатива у процесі реформування публічного управління	290
<i>Лосева Юлія Григорівна.</i> Аналіз сутності соціальних інвестицій та їх роль в реалізації державної політики	293
<i>Малько Наталія Олександрівна.</i> Механізм формування і реалізації публічної політики щодо попередження дитячої злочинності	296
<i>Матюшенко Олексій Володимирович.</i> Управління соціальними проектами у публічній сфері: інфраструктурне забезпечення	298
<i>Мирошниченко Анна Володимирівна.</i> Житлова кооперація в рамках підтримки громад, що зазнали наслідків конфлікту на Донбасі	301
<i>Оріховська Наталія Валентинівна.</i> Вплив громадянського суспільства на впровадження гендерної рівності в судовій сфері	304
<i>Польська Людмила Олександрівна.</i> Економічний патріотизм в державній політиці розвитку аграрного сектору України	307
<i>Расторгуєва Наталія Олегівна, Литвинова Інна Леонідівна.</i> Інклюзивне навчання – рівні можливості для кожного	310
<i>Сотнікова Людмила Вікторівна.</i> Підходи до реалізації державної політики в сфері обігу лікарських засобів	312
<i>Фісун Ігор Леонтьйович.</i> Інституційні основи державного екологічного контролю	315

ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ

ТА УПРАВЛІННЯ	319
<i>Дунаєв Ігор Володимирович. Децентралізоване управління в державі: розгортання нових механізмів співпраці в епоху “цифри”?</i> 319	
<i>Коваленко Микола Миколайович, Ходякова Катерина Сергіївна. Обґрунтування створення регіональних промислових кластерів Слобожанщини</i>	324
<i>Латинін Микола Анатолійович, Чернятіна Вікторія Анатоліївна. Публічне управління забезпечення сталого розвитку сільських територій в Україні</i>	328
<i>Ваніна Яна Адольфівна. Сучасні практики розвитку сільських територій в країнах ЄС</i>	331
<i>Зоїдзе Діана Романівна, Губарев Олександр Олегович. Трудова міграція громадян України: переваги, недоліки та спроби подолання</i>	333
<i>Клименко Наталія Григорівна. Правове забезпечення підприємництва в Україні</i>	337
<i>Покотило Тетяна Василівна. Соціальне підприємництво як інноваційний інструмент забезпечення соціальних послуг</i>	339
<i>Харченко Тетяна Олександрівна. Оцінка реалізації програмно-цільового підходу в системі публічного управління аграрним сектором економіки України</i>	344
<i>Шевченко Сергій Григорович. Етапи формування та принципи реалізації моделі сталого розвитку в умовах децентралізації</i>	350
<i>Бабаєва Ірина Олексіївна. Вплив розвитку “e-commerce” (електронної комерції) в забезпеченні доходності населення сільської місцевості України</i>	353
<i>Боднар Катерина Віталіївна. Механізми державного управління сталим розвитком регіонів у контексті принципів належного врядування</i>	356
<i>Зюзь Ольга Сергіївна. Перспективи розвитку вторинного ресурсокористування на основі кібернетичного принципу зовнішнього доповнення</i>	359
<i>Єрмак Валерій Олександрович. Реформування банківської системи України в умовах децентралізації та євроінтеграції</i>	362
<i>Микитась Ірина Миколаївна. Особливості державної політики у сфері захисту прав споживачів у фінансовій сфері</i>	366
<i>Поліщук Юлія Андріївна. Державна політика “зеленої” економіки на засадах сталого розвитку України</i>	369

<i>Хольченко Микола Олександрович. Особливості бюджетної політики в умовах пандемії</i>	373
<i>Чернявський Костянтин Олександрович. Основні механізми місцевого економічного розвитку для України</i>	376
<i>Шуванов Андрій Романович. Формування та реалізація структурної політики в Україні</i>	379
<i>Клімова Світлана Миколаївна. Прозорість публічних фінансів</i>	382
<i>Білоконь Михайло Вячеславович. Політична відповідальність за реалізацію публічної політики в ЄС під час криз</i>	385
<i>Дубовик Катерина Євгенівна. Імплементация європейського досвіду щодо здійснення соціально-правового захисту дітей, які стали жертвами насилля</i>	389
<i>Калінкіна Наталія Володимирівна, Герасименко Анна Григорівна. Реалізації національних інтересів України в умовах глобалізації</i>	392
<i>Ковальова Тетяна Володимирівна, Дашкова Кристина Сергіївна. Теоретичні аспекти інституціалізації прав людини в контексті взаємодії органів публічної влади з громадськістю</i>	395
<i>Мирна Надія Володимирівна. Основні напрями організаційно-правового забезпечення співробітництва між Україною та Європейським Союзом у сфері юстиції, свободи та безпеки</i>	398
<i>Мухамеджанова Аліна Равілівна. Удосконалення кадрової роботи в податкових органах України з урахуванням європейського досвіду</i>	402
<i>Ревенко Тетяна Вікторівна, Ревенко Олена Вікторівна. Особливості державної політики України щодо інформування громадян про євроінтеграцію</i>	406
<i>Савченко Ілля Григорович. Напрями інформаційного забезпечення державної безпеки України</i>	410
<i>Сергеева Людмила Миколаївна, Чубенко Світлана Анатолівна. Охорона здоров'я, як складова національної безпеки держави</i>	413
<i>Тучак Микола Олексійович. Щодо деяких протиріч загального та спеціального законодавства</i>	416
<i>Бойко Василь Олегович. Теоретичний аналіз основних способів правового захисту прав людини</i>	419
<i>Гунбіна Олена Володимирівна. Деякі аспекти розбудови ЦНАП на регіональному рівні в умовах адміністративно-територіальної реформи</i>	423

<i>Древаль Віталій Юрійович.</i> Громадянське суспільство і органи державної влади у взаємозв'язках: уточнення понятійно-категоріального апарату	425
<i>Зайка Ігор Володимирович.</i> Забезпечення права на доступ до публічної інформації в аспекті захисту прав людини	428
<i>Корнева Ольга Сергіївна.</i> Критерії оцінки ефективності управлінських рішень у місцевих судах України	431
<i>Петрук Людмила Василівна.</i> Процедурні проблеми визнання статусу біженця	435
<i>Соколова Вікторія Вікторівна.</i> Сучасний стан системи технічного регулювання ЄС	438
<i>Чумак Василь Васильович.</i> Упорядкування управлінських рішень національної поліції України	441
<i>Чумак Вілена Вікторівна.</i> Удосконалення контролю громадськості за діяльністю органів місцевого самоврядування в Україні	445
<i>Вінникова Наталія Анатоліївна, Бабічев Анатолій Валерійович.</i> Перспективи і виклики впровадження технологій штучного інтелекту в систему політичного урядування	449
<i>Ковальчук Вероніка Геннадіївна, Срьома Альона Андріївна.</i> Програма цифрової організації взаємодії державних структур та громадянського зворотного зв'язку	452
<i>Крутій Олена Миколаївна, Крутій Ганна Миколаївна.</i> Державний маркетинговий інструментарій ормування туристичного іміджу України	455
<i>Живило Євген Олександрович.</i> Формування та запровадження ситуаційного управління сектором безпеки та оборони держави – основа ефективної системи державного управління	459
<i>Кобзев Ігор Володимирович, Горелов Юрій Петрович.</i> Цифрові технології розвитку публічного управління	463
<i>Мельникова Клавдія Іванівна, Мельников Олег Станіславович.</i> Розвиток системи публічних закупівель на основі цифрових технологій	466
<i>Басюк Олександр Петрович.</i> Цифрові платформи як наступний щабель в розвитку державного управління	469
<i>Гринь Дмитро Володимирович.</i> Роль соціальних мереж у діяльності органів публічної влади	474
<i>Єфїмов Євгеній Олександрович.</i> Застосування цифрових технологій при взаємодії влади і бізнесу в процесі трансферу технологій	477

<i>Кривцун Данійл Юрійович. Практика надання адміністративних послуг в Естонії</i>	480
<i>Кудь Александр Александрович. Суспільне урядування на основі блокчейн: запит на оновлене публічне управління чи на підтримку старих стандартів?</i>	482
<i>Куц Богдан Юрійович. Електронне врядування як напрям демократизації суспільства</i>	487
<i>Лопатченко Іван Сергійович, Лопатченко Інна Миколаївна. Медіа комунікативна складова державної інформаційної політики</i> 490	
<i>Нестеренко Віктор Олександрович. Напрями організації взаємодії складових сектору безпеки і оборони держави в системі електронного міжвідомчого документообігу</i>	494
<i>Ушакова Світлана Андріївна. Удосконалення управління інформаційними ресурсами в діяльності податкових органів України</i> 497	
<i>Фісенко Наталія Владилєнівна. Щодо питання впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у діяльність органів публічної влади</i>	500
<i>Шаульський Микола Ігорович. Сучасні інформаційні технології в системі органів виконавчої влади України</i>	503
<i>Ядров Андрій Леонідович. Впровадження електронного урядування в сполучених штатах америки</i>	506

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ: СВІТОВИЙ ДОСВІД

ДЛЯ УКРАЇНИ (АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ)	509
<i>Карамішев Дмитро Васильович, Дідок Юлія Валентинівна. Інституційні та правові засади санітарної і продовольчої політики ЄС</i>	509
<i>Амосова Лариса Володимирівна. Профілі професійної компетентності публічних службовців Франції</i>	512
<i>Амосов Станіслав Олександрович. Публічне управління: світовий досвід для України</i>	516
<i>Вендін Єгор Валерійович, Шепелева Світлана Михайлівна. Реформування системи державного управління в Україні</i>	520
<i>Калюжна Валерія Віталіївна, Шепелева Світлана Михайлівна. Проблема безробіття в Україні: причини та шляхи його подолання (на прикладі Норвегії та Германії)</i>	524
<i>Луценко Ангеліна Олександрівна. Класифікація донорів міжнародної технічної допомоги в науці публічного управління</i>	528

сьогодні в Україні тисячі адміністративних процесів неефективні, зарегульовані, створюють чимало незручностей для громадян. Система “X-Road” дозволяє змінити старі неефективні процеси новими, якісними процесами, які будуть базуватися на ІТ [2].

Отже, вивчення зарубіжного досвіду надання публічних послуг населенню дозволяє визначити прогресивні технології, що використовуються країнами світу в цьому напрямку, а також вивчити доцільність та можливість імплементації таких технологій та іншого позитивного досвіду у діяльність органів публічної влади в Україні.

Список використаних джерел

1. e-Estonia – e-Governance in Practice. URL: <http://ega.ee/wp-content/uploads/2016/06/e-Estonia-e-Governance-in-Practice.pdf> (дата звернення: 22.03.2021).
2. Некрасов В. Прощайте, черги і “коридорна” корупція! Як одна ІТ-система змінить Україну. URL: <http://www.epravda.com.ua/publications/2017/11/3/630774/> (дата звернення: 22.03.2021).

Кудь Александр Александрович,

*аспірант кафедри економічної політики та менеджменту
Харківського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України,
генеральний директор ТОВ “СІМКОРД”,
м. Харків, Україна*

СУСПІЛЬНЕ УРЯДУВАННЯ НА ОСНОВІ БЛОКЧЕЙН: ЗАПИТ НА ОНОВЛЕНЕ ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЧИ НА ПІДТРИМКУ СТАРИХ СТАНДАРТІВ?

Останній кризовий рік показав, що поняття “управління” – це слово, що втрачає колишній сенс майже щодня. В умовах, коли жодні прогнози, попередження і помірковано м’які контрзаходи не спрацювали у профілактиці боротьби в COVID-19, окрім обмежувачим жорстким, як у Китаї, суспільство дедалі менше довіряє пропонуваній урядами системі управління ризиками [8]. У системі, де прибуток зводиться до мінімуму, а збитки максимізуються буквально на очах, стає важливо переосмислити, чим же стає “добре врядування” (*good governance*).

Час показав, що потрібно наблизитися до нової системи управління, яка розвиватиме такий спосіб управління, який був би заснований на широкій участі і на використанні тих технологічних мож-

ливостей, які у нас є сьогодні. Ця концепція дозволяє мільйонам громадян значно розширити цивільні і технологічні можливості. В цілому йдеться про управління громадянином, який володіє здатністю і можливістю приймати активну участь в повсякденній діяльності свого уряду завдяки розвитку нової, більш демократичної моделі з використанням блокчейн-інструментів прямої демократії.

Цифрові інструменти на технології блокчейн, що застосовуються до оновлення усієї системи публічного управління, ще не апробовані, хоча, безумовно, розроблено і поступово тестується кілька оригінальних підходів до цього, зокрема – підхід на основі децентралізованих інформаційних платформ, чому присвячена моя кандидатська дисертація в Інституті. Це означає, що є можливість експериментувати з новими інструментами (напр., смарт-контракти, токени розподіленого реєстру, цифрові активи) і абсолютно новими форматами електронної участі, щоб допомогти консолідувати і реформувати існуючі системи публічного управління і в цілому демократичні системи, а також зробити їх сильніше і активніше.

Мета роботи – критично оцінити існуючий спосіб суспільного урядування на основі представницької демократії і запропонувати альтернативний технологічний погляд на оновлення урядування на основі цифрових блокчейн-платформ.

Відразу відзначимо, що головним терміном і інструментом, навколо застосування якого підготовлена ця робота, є новий термін “*децентралізована інформаційна платформа*”, під якою розуміється “вид системи обліку цифрових даних на базі технології розподіленого реєстру, що складається з інфраструктури сервісів і спільноти незалежних користувачів, наділених або рівними, або заздалегідь визначеними правами, що розподілені за рівнями децентралізованої моделі управління для забезпечення стійкості такої системи” [2].

У пошуках відповіді на складне питання, яке винесене у заголовок цієї тезисної роботи, слід сконцентруватися на зауваженнях щодо політичних ризиків використання технології блокчейн та продуктів на ній у публічному управлінні.

З одного боку, технологія блокчейн вже заявила про себе як про цифрову технологію з величезним перетворюючим потенціалом для суспільства, але ризики і переваги від її можливого застосування у сфері публічних відносин слід уважно зважувати, уникаючи утопічних очікувань. Так, М. Атцорі акцентує, що “управління на основі блокчейн поки що слід розглядати як організаційну теорію, ... а технологія блокчейн і децентралізовані платформи не є гіперполітич-

ними, а скоріше дополітичними інструментами” [4, с. 30–31]. Якщо децентралізовану інформаційну платформу не врівноважити функціями централізованих політичних інститутів (напр., парламент, суди, певною мірою – виконавча вертикаль влади тощо) особливо у частині цілепокладання і балансу інтересів, то управління на основі технології блокчейн може вийти за рамки концепції моральної політики [7]. І ці антиполітичні сили здатні підірвати головні демократичні цінності.

Не можна обійти увагою той факт, що послаблення традиційних економічних і регулюючих функцій держави з подальшим поглинанням її функцій приватними структурами – це дійсно прибутковий бізнес. Так, попри те, що блокчейн спочатку створювався для усунення необхідності участі зайвої третьої сторони (агенти, провайдери) як посередника в операціях, але парадокс у в тому, що зацікавлені сторони, які наразі беруть участь в управлінні блокчейном, майже автоматично отримують економічні вигоди, навіть замінюючи державу в деяких її функціях. Роберт Даль [6, с. 47] ще 30 років назад попереджав, що у разі слабкої держави “деякі учасники завжди зможуть отримати достатньо ресурсів для створення вкрай репресивної держави”. І якщо це так, то пануюча в англосаксонській частині Заходу неоліберальна парадигма капіталізму зі своїм корпоративним порядком денним поступово утворювала і глобально поширювала свою власну версію демократії, а, значить, можна справедливо припустити, що зараз це може почати втілюватися у суспільство за допомоги алгоритмів цифровізації.

З іншого боку, у такому сценарії відстоювати ідею держави (і традиційної ліберальної, і “патерналістської” [1]) – це підтверджувати примат політики над економікою і визнавати необхідність авторитетного центру координації у суспільстві. Насправді це жодним чином не означає захисту нинішнього сумного “переродження інститутів демократії” [5] і громадянського суспільства у державно-корпоративній системі масового спостереження за людьми. Такі де-факто недемократичні вихідні позиції сучасного суспільства і поширених демократій вказують на потребу поглянути у протилежний бік – бік початкових цінностей – цінності громадянства і взаємних обов’язків держави і людини, які можуть навіть сприйматися “політиками” як перешкода.

Такий погляд крізь призму зміни функцій майбутньої держави і ризику перехоплення управління новими елітами дозволяє побачити істинний мотив у запровадженні державних централізованих платформ (напр., українська “Дія”, британська “GOV.UK”,

естонські “Eesti.ee” і “X-Road”, індійські “India Stack” й “Aadhaar” тощо) та справжній формат сучасної демократії у ланцюжку відносин “громадянин – держава”, що навряд чи наближає громадянина до справжнього управління своєю державою і багатствами народу. Отже, сучасна демократія у нинішньому вигляді не є владою більшості народу, кваліфікованої більшості чи практикою колективного самоврядування. В ній – зовсім інша логіка: еліти борються один з одним за те, щоб бути обраними масою, і маси є мають інших важелів впливу. У такій системі координат демократією буде називатися не влада народу, а влада аристократії.

Для оновлення системи публічного управління саме як системи це означає наступне. По-перше, з точки зору *повнішого врахування думки населення*:

- системі публічного управління не вистачає оновлення підходів чи навіть методів забезпечення демократії, нібито заради якої виграються вибори у країнах, і існує державний апарат;

- вибори поступово стають не головною формою демократичної участі громадянина у політичному житті своєї країни, зокрема – через механізм представницької демократії. Через те, що додаються інструменти та інформаційна інфраструктура захисту довіри між учасниками, то і нових перспектив набуває механізм прямої демократії та громадського обліку і контролю за суспільними ресурсами завдяки якісно новому рівню обліку у середині децентралізованих інформаційних платформ;

- дедалі загрозливим длярядування і публічної політики є протестне голосування проти самої системи формальної демократичної легітимізації, що було виражене у британському Brexit і у поведінці виборців Дональда Трампа у 2020–2021 рр;

- ідея прямої демократії передбачає не абстрактну думку, а волю, виражену в результаті прямого залучення у конфліктне обговорення спільної справи і дію.

По-друге, з точки зору *організації системи публічного управління*:

- більшість з відомих ключових елементів демократичної еко-системи може бути удосконалена за допомоги децентралізованих інформаційних платформ завдяки забезпеченню більшої операційної прозорості і більшої довіри між учасниками навіть без зміни існуючих моделей держави (ліберальної, патерналістської тощо);

- у разі застосування децентралізованої інформаційної платформи значення такої функції управління, як облік стрімко зростає.

Децентралізована інформаційна платформа може запропонувати нову модель здійснення майнових та особистих немайнових відношень у суспільстві за допомоги одного із різновиду віртуального активу, а саме цифрового активу. Цифровий актив є “інформаційним ресурсом, похідним від права на цінність і таким, що обертається в розподіленому реєстрі у вигляді унікального ідентифікатора” [3], тобто обертається у публічній і дуже захищеній базі даних (реєстрі на блокчейн) з метою ведення обліку майнових та особистих немайнових прав суб’єктів правовідношень;

– інститут громадянства, який зараз є головним “містком” між людиною і державою зі взаємними правами і обов’язками, набуває набагато більшого значення.

Висновки. По-перше, акцент на розширення функціональності державного управління при вірному управлінні й децентралізації послуг буде, принаймні, мінімально достатньою короткотерміновою стратегією держави при модернізації системи публічного управління на основі децентралізованих інформаційних платформ. Можливі і інші більш масштабні та набагато амбітніші напрями, але вони будуть більш складними і суперечливими серед вчених і політиків.

По-друге, у концептуальному сенсі це означає, що (а) треба ретельно відокремлювати державотворчі та конституційні положення від тривалої історії довільного застосування владою (правлячими елітами) сили і закону; (б) на тлі нарощування проблем у сучасному способі публічного врядування дедалі формується глобальне громадянське суспільство із використанням усіх доступних цифрових технологій; (в) основне завдання глобального громадянського суспільства незабаром полягатиме у вивченні нових політичних і соціальних вимірів з метою інтеграції новітніх цифрових рішень на основі децентралізованих ІТ-технологій з правами громадян, рівністю, соціальною згуртованістю, інклюзією у публічне управління.

Список використаних джерел

1. Городецкий А., Рубинштейн А., Гринберг Р. Экономическая теория государства: новая парадигма патернализма. Москва : Алетей, 2020. 424 с.
2. Кудь А. А. Децентралізовані інформаційні платформи як інструмент модернізації публічного управління. *Вісник післядипломної освіти: Серія “Управління та адміністрування”*. 2021. № 1. Вип. 15(44). С. 233–274.
3. Кудь А. А. Обґрунтування поняття “цифровий актив”: економіко-правовий аспект. *International Journal of Education and Science*. 2019. Vol. 2. DOI 10.26697/ijes.2019.3.3.
4. Atzori M. Blockchain Technology and Decentralized Governance: Is the State Still Necessary? (December 1, 2015). DOI: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2709713>. URL: <https://ssrn.com/abstract=2709713> (дата звернення: 13.03.2021).